

POZDRAVI

Predstavnik Filozofsko-teološkog instituta DI u Zagrebu

U ime našeg Filozofsko-teološkog instituta Družbe Isusove u Zagrebu želio bih pozdraviti organizatora, predavače i sve sudionike ovogodišnjeg Teološko-pastoralnog tjedna za svećenike.

Nije potrebno naglašavati važnost održavanja ovakvih tečajeva kad nam je svima jasno koliko je potrebno svakom čovjeku trajno obnavljati i nadopunjavati stečena znanja jer živimo u svijetu u kojem se sve tako brzo mijenja.

Ovogodišnja tema Tjedna: »Suodgovornost laika-vjernika za Crkvu i svijet« potiče posebno nas svećenike da tu suodgovornost kod vjernika budimo, dadnemo joj smjernice, a prije svega da joj omogućimo rascvat i djelovanje.

S radošću smijem istaknuti da i naš Institut daje svoj doprinos ovom Tjednu predavanjem o. dr. Rudolfa Brajčića, jednog od naših profesora.

Želim zato svima uspjeh u radu, što dublje pronicanje iznijetih misli i što trajniju primjenu u životu.

Dr. Ivan MACAN, DI

Predstavnik Teologije u Splitu

Prijatelji, prenosim vam pozdrave i dobre želje profesora i studenata Teologije u Splitu.

Ovaj Teološko-pastoralni tjedan (koji organizira naš Katolički bogoslovni fakultet u Zagrebu na temu: »Suodgovornost laika-vjernika za Crkvu i svijet«) vidi i traži jednu vedriju budućnost za našu Crkvu i svijet.

Jer je govor o »laicima«-vjernicima (ono laicima stavljam u navodne znakove), želim ovdje na našem svećeničkom zajedništvu osobito pozdraviti sve prisutne »laike«. Dobro je što će na ovom tjednu o suodgovornosti »laika« govoriti i svećenici, ali još je bolje što će o tome progovoriti sami »laici«. I »laici« unutar »laika«, oni kojima je bilo mjesto u lijevoj lađi crkve — žene. Ali jedno je sigurno: ono što je Duh Božji na II. vatikanskom saboru započeo, to i nastavlja činiti: budi »laike« = muževе i žene iz dubine stoljetne poslušne šutnje na suodgovornost i aktivno sudje-

lovanje u životu Crkve, a — ako možemo tako reći — pomaže kleru da osjeti umor pretjeranog autoriteta i zapovijedanja.

Dakako, svjesni svih naših poteškoća i uvjetovanosti u ovoj našoj konkretnoj crkvenoj i društvenoj realnosti, o čemu su sigurno vodili računa i naši predavači, vjerujemo ipak i nadamo se da će ovaj naš Teološko-pastoralni tjedan, u godini »laika« u Crkvi, uvelike pridonijeti da članovi Crkve kršćanski sudjeluju u životu i rastu Crkve u svijetu i samog svijeta. Hvala!

Dr. Marin BARIŠIĆ
v. d. rektora Teologije

Predstavnik Franjevačke visoke bogoslovije u Makarskoj

Poštovani zборе, veseli me što mogu pozdraviti, u ime *Franjevačke visoke bogoslovije u Makarskoj* i u svoje vlastito ime, ovaj cijenjeni studijski skup svećenika hrvatske Crkve. Pozdravljam sve prisutne i sve one koji će ovih dana pratiti sa zanimanjem rad ovog Tjedna.

Organizator je pred nas postavio vrlo aktualnu temu: »Suodgovornost laika-vjernika za Crkvu i svijet«. Ističe se misao »Za Crkvu i svijet«. Za Crkvu — jer su jednakopravni udovi Božjeg naroda; za svijet — jer oni, gotovo više od samoga klera, proživljavaju »radost i nadu, žalost i tjeskobu ljudi našega vremena« (GS 1).

Proces obnove koji je pokrenuo II. vatikanski sabor još uvijek je u toku, a mi smo u njemu i dionici i čimbenici. Crkvu promatramo kao Božji narod, tj. kao uređenu zajednicu svih vjernika — krštenika. U toj Kristovoj Crkvi laici posebno uprisutnjuju Božji narod među narodima svijeta. I laike i klerike potiče i oživljava jedan te isti Duh i od njih izgrađuje Zaručnicu Kristovu.

Poštovani sudionici Tjedna, već 250 godina Franjevačka visoka bogoslovija u Makarskoj koju ovdje predstavljam, u okvirima vremena i prostora, teološki je produbljavala ulogu laika u Crkvi, pripremala buduće predvodnike Kristovih vjernika i poticala konkretiziranje vjerskog naučavanja.

Duboke i teško shvatljive teološke misli franjevci su kroz povijest spuštali na razinu shvatljivosti povjerenih im vjernika. To su postizali riječju i perom, narodu prihvatljivim desetercom i lakopamtljivim pjesmicama, molitvicama i izrekama. U tom nam mogu biti i danas izazov i poticaj.

I na kraju želim da Duh Sveti prosvijetli i potpomogne ovaj skup, da bi njegov rad bio plodonosan i pridonese boljem shvaćanju i produbljivanju mjesta i uloge laika u Crkvi i svijetu, posebno u našim mjesnim crkvama. Posebno želim da se zaišta započne sa što većom suradnjom svih udova Božjeg naroda — laika i klera, kako to od svih nas zahtijeva i želi Crkva II. vatikanskog sabora. Hvala!

Dr. Jure BRKAN, rektor

Predstavnik Visoke bogoslovne škole u Đakovu

U ime Visoke bogoslovne škole u Đakovu pozdravljam organizatore i sve sudionike Teološko-pastoralnog tjedna 1987.

Tema koju ćemo ovih dana zajednički razrađivati SUODGOVORNOST LAIKA-VJERNIKA ZA CRKVI I SVIJET goruća je tema suvremene Crkve, a posebice naše domaće, jer i 20 godina poslije Koncila i nove vizije Crkve mi smo još uvijek, posebice u ovom pitanju, na početku koncilskog programa. Još uvijek rado poistovjećujemo sebe s Crkvom, volimo da to i drugi čine — a Crkva je mnogo brojnija, bogatija i otvorenija.

Zato želim ovom skupu ozbiljan i plodan rad, da bi tako i naša Crkva mogla dati svoj doprinos ovogodišnjoj Sinodi biskupa opće Crkve, ali i hrabrost da plodove Tjedna, tu novu viziju Crkve naroda Božjega, zajednice suradnje i suodgovornosti svih: klera, redovništva i laika-vjernika zaživimo u našoj domovinskoj Crkvi.

Dr. Andrija ŠULJAK, rektor

Predstavnik Visoke teološke škole u Sarajevu

Čestitajući vodstvu Tjedna što su nas u povodu 22-godišnjice proglašenja Dekreta o apostolatu laika pozvali da razmišljamo o suodgovornosti laika-vjernika za Crkvu i svijet, čast mi je i ugodna dužnost od srca pozdraviti u ime profesora, odgojitelja i studenata VTŠ u Sarajevu sve vas, ponajprije uzoritoga gospodina kardinala, oca biskupe, provincijale, braću svećenike, redovnike, redovnice, laike i sve članove »mesijanskog naroda« (LG 9).

Nerijetko se susrećemo s pitanjima kao što su: Koja je funkcija Crkve u svijetu? Koja je dužnost i uloga laika u Crkvi i u suvremenom svijetu? Isto se tako susrećemo i s različitim odgovorima na ta pitanja po kojima bi Crkva bila »transcendentalna stvarnost« te bi svako »uvlačenje« Evanđelja u ovu ljudsku povijest zla i grijeha »okaljalo i isprljalo samo Evanđelje« i lišilo ga njegove proročke snage. Laici su bili ljudi »drugog roda i reda« koji se — za razliku od klerika i redovnika — brinu za vremenite stvari. Ima ih koji misle i drukčije. Oni nisu zabrinuti za čistoću Evanđelja, već smatraju da se Crkva nema pravo miješati u svjetske stvari politike, ekonomije i drugih socijalnih pitanja. Budući da je njezino područje religija, Crkva bi tako imala izrazito religioznu, eshatološku, a ne povijesnu ulogu.

Što reći o tim oprečnim shvaćanjima i stavovima? Možemo li prihvatiti »laičko« shvaćanje Crkve i njezina odnosa sa svijetom? Da li eshatološko gledanje na Crkvu i njezin odnos sa svijetom osiromašuje sliku same Crkve, koja je tu da se »utjelovljuje« u svijetu i u povijesti kako bi po povijesnim kršćanima postala kvasac i sol zemlje i svjetlo svijeta (Mt 5, 13—15)?! Sigurno će se i ovaj Teološko-pastoralni tjedan opširnije pozabaviti i tom problematikom.

U tom smislu i želim ovom Tjednu uspješan, poticajan i blagoslovljen rad.

Dr. Želimir PULJIĆ

Predstavnik Islamske zajednice u SR Hrvatskoj

VRLO POŠTOVANI I CIJENJENI KARDINALE!
POŠTOVANI NADBISKUPI I BISKUPI!
CIJENJENI DEKANE TEOLOŠKOG FAKULTETA!
POŠTOVANE KOLEGE SVEĆENICI!
DRAGA BRAĆO I ČASNE SESTRE!

Pozdravljam vas Božjim pozdravom: **MIR VAMA I MILOST SVEVIŠNJEGA NJEGOVA NAKLONOST!**

Želim vam u ime Islamske zajednice uspjeh u radu ovogodišnjeg Tjedna, s molbom Uzvišenom da oplemeni naše misli i srca.

Nema sumnje da je Tjedan jedan od najvećih vjerskih događaja Katoličke crkve kod nas, kako po broju sudionika, tako i po značenju tema koje tjedni tretiraju.

Ovogodišnja tema Tjedna pod nazivom **SUODGOVORNOST LAIKA-VJERNIKA ZA CRKVU I SVIJET**, dovoljno govori o ogromnim naporima koje ulažete na polju objedinjavanja svih sudionika u životu jedne vjere koja traje već gotovo dva milenija.

Ovaj današnji skup ljudi koji su odgovorni za život i promicanje svete kršćanske misli, liči na onaj kada se Isus obraća riječima u Kur'anu navedenim

اذ قال عيسى ابن مريم للحواريين من انصاري الى الله قالوا الحواريون نحن انصارالله

»Kada Isa, sin Mejremin, reče: Tko će me pomoći na putu Boga?, Apostoli rekoše: Mi smo spremni Boga pomoći, mi u Boga vjerujemo i posvjedoči nam da smo Njemu predali.«

Poštovana gospodo!

Cilj svake od nebeskih vjera židovstva, kršćanstva i islama jest širenje ideja uzvišenoga Boga, kako onih koje se tiču života na ovom svijetu i ponašanja svakog njegovog pripadnika, tako i onih ideja s kojima se trebamo susresti nakon ovog prolaznog života. Nema sumnje da svaki cilj u našim vjerama traži od svih sudionika predanost, upravo ono što se smatra kod čovjeka najvećom njegovom vrijednošću.

Islam, poštovana gospodo, u svom naučavanju odgovornost za izvršavanje postavljenih zadataka stavlja svakom sudioniku u omjeru njegove spremnosti i sposobnosti da ih izvršava. Vama je isto također poznato kako u islamu nema svećenstva u klasičnom smislu, međutim Kur'an kaže:

ولكن منكم امسة يدعون الى الخير ويامرون بالمعروف وينهون عن المنكر

»Između vas biti će skupina koja poziva dobru, zabranjuje zlo, inzistira na izvršenju obaveza, ustraja na zabrani zla.«

Ovim kao da Kur'an želi naglasiti kako odgovornost za promicanje vjere nije podjednaka za sve njegove pristalice. U tom smislu Poslanik islama kaže: »Učeni ljudi su nasljednici Božjih poslanika«, čime njihova odgovornost postaje veća i teža od ostalih njegovih pripadnika.

Draga gospodo i braćo!

Ovaj veličanstven skup najodgovornijih u Katoličkoj crkvi prigoda je da ozbiljno razmislimo, a ponekada i razgovaramo, o odnosu kršćanstva i islama u duhu međusobnih dijaloga, jer povijesna bremenitost odnosa ne smije biti prepreka preko koje nema prijelaza. Kada u tom smislu mi muslimani razmišljamo, ne možemo smetnuti s uma iskustvo Muhammed a. s. i njegova odnosa s kršćanima i kršćanstvom. Gotovo da nema važnijeg momenta u njegovu životu koji na neki način nije u izravnom kontaktu s kršćanstvom i kršćanima. Jako je dosta tih momenata, ali mi ipak dopustite da neke od njih navedem. Kao mladić, prije nego je postao Poslanikom Uzvišenog, na putu u Siriju u jednom samostanu susreo se sa Surakom Ibni Malikom, kršćanskim duhovnikom, koji je savjetovao njegovu stricu Abu Talibu da ga vrati u Mekku jer je u njemu prepoznao Poslanika.

Također kada mu je prva objava došla, potražio je Hadidžina rođaka Vereku Ibni Nofela, učenog kršćanina u Mekki, koji ga je ohrabrio rekavši mu da duh koji ga je posjetio dolazi i Mojsiju i Isusu i Abrahamu.

Kada je Negaš, kralj Abesinije, umro i kad je Muhammed doznao za njegovu smrt, po islamskim obredima obavio mu je pogrebne molitve.

Kada je doživio pogrom i fizičko maltretiranje od strane pagana u Taifu nedaleko od Mekke, prvi koji mu je pritekao i pomogao bio je jedan kršćanski svećenik.

Zbog toga Kur'an i kaže kada su u pitanju kršćani: »Sigurno ćeš među onima koji kažu da su kršćani naći sebi najnaklonije, jer oni imaju duhovnike i svećenike koji se Boga boje.«

ولتجدن اقرب الناس مودة للذين امنوا الذين قالوا انا نصارى

Sve ove činjenice i podaci govore u prilog tome kako nema zapreke pred kojom bi i jedni i drugi mogli zastati. Usudio bih se tvrditi kako su neznanje i nepoznavanje jedna od najvećih prepreka za međusobno zbližavanje i razumijevanje, a to se može otkloniti spoznajom velike odgovornosti pred Uzvišenim Stvoriteljem, koji nas je sve stvorio i učinio raznim narodima, rasama i vjerama. Usudio bih se također tvrditi kako između kršćanstva i islama postoje tabu-teme o kojima zbog viših ciljeva ne želimo ni jedni ni drugi razgovarati samo zbog toga što smatramo kako je naš stav i konačan stav o tim pitanjima. U tom smislu bih naveo citat iz Kur'ana koji kaže:

اعملوا فسيهر الله عملكم ورسوله والمؤمنين

»Radite i djelujte, a Bog će, Njegov poslanik ocijeniti vaš rad.«

I Katolička crkva i Islamska zajednica u Jugoslaviji, gdje jedna pored druge već vjekovima žive, ne smiju propustiti priliku a da ne učine nešto na zbližavanju i međusobnom razumijevanju svojih pripadnika i pripadnika svih drugih vjerskih zajednica u cilju da čovjek bude središnja tema naše brige i zauzimanja za njegovo dostojanstvo. Islamska zajednica u Zagrebu ove se godine priprema otvoriti svoju džamiju i time omogućiti svojim pripadnicima da istinski zadovoljavaju svoje vjerske potrebe. Također smo bili svjedoci mnogih nagađanja oko džamije, pa i mučnih

situacija, ali vam mogu prenijeti, draga braćo i poštovana gospodo, da su muslimani-vjernici u Zagrebu i u cijeloj SR Hrvatskoj odlučni da džamija nikada ne izgubi svoju božansku misiju, da služi Njemu i našoj uzvišenoj vjeri. Ona će biti otvorena za sve ljude bez razlike, kao što smo uvjereni da će ona biti svjedokom vremena u kome će ljudskost, sloboda, razumijevanje biti najplemenitiji ciljevi.

Islam je po Kur'anu strogo zabranio mržnju na osnovi vjere, i baš zbog toga što je zabranio, a analogno tomu naložio da se zblizavamo, došli smo danas ovdje među vas da vas pozdravimo, bolje upoznamo jer nam to nalaže naš Kur'an koji kaže:

يا ايها الناس انا خلقناكم من ذكر وانثى وجعلناكم شعوبا وقبائل لتعارفوا ان اكرمكم
عند الله احسانكم

»Ljudi! Stvorili smo vas od jednog čovjeka i jedne žene (Adama i Eve) i učinili narodima i rasama, da se upoznate i zblizite, i znajte da je najčasniji onaj koji je Bogu najprivrženiji.«

Želeći vam od Boga dragog pun uspjeh u vašem radu, molimo ga da vam na pomoći bude. — Hvala!

Šefko Omerbašić